

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 20 februari 1936 kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckta motioner om åtgärder till lättande av riksdagens arbetsbörda eller begränsning av dess arbetstid.

Uti de likalydande, till konstitutionsutskottet hänvisade motionerna nr 173 i första kammaren av herr *Bagge m. fl.* och nr 398 i andra kammaren av herr *Skoglund m. fl.* hemställes: »att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om att Kungl. Maj:t ville företaga en utredning, i vad mån en utgallring kunde ske av vissa mindre viktiga frågor från riksdagens arbetsuppgifter till förminskande av riksdagens arbetsbörda utan att grundlagens bärande maktfördelningsprinciper därför rubbas, samtidigt varmed även andra möjligheter att lätta riksdagens arbetsbörda eller begränsa dess arbetstid böra tagas under övervägande, samt att för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan ge anledning.»

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionerna.

Riksdagen anhöll 1930 i skrivelse (nr 185) till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t ville, under beaktande av i skrivelsen angivna synpunkter, låta verkställa en utredning angående de ändringar i grundlag och andra författningar, som kunde finnas nödvändiga för ett mera ändamålsenligt anordnande av lagtima riksdags arbeten. Sedan Kungl. Maj:t tillsatt en kommitté med uppdrag att verkställa utredning av frågan om riksdagens arbetsformer, avgav denna kommitté betänkande med ändringsförslag den 31 oktober 1931, och med vissa formella jämkningar framlades kommitténs förslag i proposition till 1932 års riksdag. Åtskilliga av de sålunda framlagda förslagen till ändringar blevo av riksdagen även antagna, under det att vissa andra av dessa förslag avvisades av riksdagen.

De i motionerna berörda förslagen hava samtliga varit föremål för prövning och utredning av ovannämnda kommitté. Beträffande sålunda den i motionen berörda frågan om möjligheten att begränsa antalet riksdagsärenden genom att överlämna beslutanderätten i vissa av dem till Konungen ensam, framhåller kommittén, att riksdagen redan nu beträffande vissa områden, som anses vara av mindre vikt, förfarit på så sätt. Så har till exempel skett i fråga om rätt att försälja kronojord samt i fråga om beviljande av vissa pensioner och understöd. I sistnämnda avseende har ifrågasatts överlämnande i ökad omfattning av riksdagens beslutanderätt till Konungen. Kommittén framhöll att det syntes i och för sig kunna anses motiverat, att i

en eller annan grupp av ärenden beslutanderätten överlämnades till Konungen eller, efter Konungens bestämmande, underordnad myndighet, under förutsättning att ett sådant överlämnande kan finnas lämpligt med hänsyn till möjligheten att åstadkomma praktiskt användbara begränsningar av Konungens befogenhet. Kommittén fann emellertid det falla utanför dess uppgift att härom framställa något förslag eller giva några närmare anvisningar. Spörsmålet i fråga torde icke heller vara av beskaffenhet att behöva generellt regleras i grundlag.

Förslag om begränsning av den motionsrätt, som tillkommer riksdagens ledamöter, har likaså varit föremål för prövning och avvisats. Ett spörsmål, som motionärerna även beröra, är frågan om begränsning av yttranderätten i kamrarna. I anledning av motion sistlidna år i andra kammaren av herr De Geer behandlade utskottet denna fråga och avstyrkte då i sitt utlåtande nr 6 en sådan begränsning under framhållande av bland annat, att utskottet icke funne det lämpligt förorda grundlagsstadgade begränsningar av yttranderätten, då de parlamentariska föreskrifterna för riksdagen så nyligen underkastats revision. Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Utskottet kan icke finna att de i motionerna nu framlagda förslagen, vilka sålunda nyligen ingående prövats, böra föranleda någon åtgärd. Det torde för övrigt icke inom nuvarande bestämmelsers ram saknas möjligheter att vidtaga åtgärder till snabbare handläggande av ärendena. Genom utveckling av praxis torde kunna uppnås resultat i angivet avseende. Anledning saknas därför att nu verkställa ny utredning beträffande frågan om riksdagens arbetsformer. Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 februari 1936.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar Reuterskiöld, Hallén*, Strömberg, Gustaf Adolf Björkman*, Oscar Gottfrid Karlsson, David Pettersson*, Källman, Carl Lindmark, John Björck, Karl August Johanson, Rahmn, Andersson i Igelboda*, Lindskog, Fast*, Olsson i Mora, Ewald Lindmark, Andersson i Malmö, Björck i Kristianstad, Eriksson i Tofte-red* samt Nilsson i Göteborg.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Gustaf Adolf Björkman, Carl Lindmark, Rahmn, Lindskog, Ewald Lindmark* och *Björck* i Kristianstad, som anfört:

»I likhet med motionärerna anse vi att det är synnerligen betydelsefullt om åtgärder kunde utfinnas för lättande av riksdagens arbetsbörda och begränsning av dess arbetstid. Motionärerna hava även angivit dylika åtgärder, av vilka en del visserligen redan förut varit föremål för riksdagens prövning, men som torde förtjäna att komma under förnyat bedömande. Av uppslag, som i motionerna framföras, äro visserligen vissa av den art att tvekan om deras lämplighet kan föreligga. Då vi emellertid hålla före att en utredning skulle kunna giva resultat, som vore gagnande för ett rationellt arbetssätt med tillfredsställande resultat i riksdagen hava vi yrkat att utskottet måtte hemställa om bifall till motionerna.»